

Безпека дітей в Інтернеті

(поради для батьків)

Ласкаво просимо!

На сторінках даної брошури Ви дізнаєтесь про те, як батьки можуть зробити інтернет для дітей більше безпечним.

Про проблему

З кожним роком все більше українських дітей користується інтернетом у повсякденному житті. Можливість підключитися до Мережі не тільки через ПК, але й за допомогою мобільних телефонів сприяє цій тенденції. Інтернет надає дітям та молоді неймовірні можливості для здійснення відкриттів, спілкування й творчості. Поте оскільки з самого початку інтернет розвивався без будь-якого контролю, сьогодні він містить величезну кількість інформації, причому далеко не завжди безпечної. У зв'язку із цим виникає проблема забезпечення безпеки дітей. А хто їм може в цьому допомогти, якщо не батьки?

Інтернет-ризики для дітей

«Дорослий» контент: еротика, азартні ігри, реклама тютюну та алкоголю.

Незаконний контент: порнографія.

Он-лайн насильство: заклики до асоціальної поведінки, жорстокості, насильства, суїциdalної поведінки, сексуальної експлуатації тощо.

Розголошення приватної інформації, яка може бути використана проти дітей та їхніх родин.

Короткі номери й платні сервіси, що тарифікуються окремо.

Як зробити інтернет безпечним

Намагайтесь обговорювати з дітьми, що вони роблять в інтернеті. Завдання батьків – навчити дітей безпечної поведінці в Мережі. Дитина повинна знати, що головні експерти у всіх життєвих ситуаціях – його мама й тато, а не сумнівні сайти. Не повинно бути таких тим, які дитина боялася б обговорювати з батьками, і питань, які дитина посомилася б задавати.

Основні правила

Використання інтернету стане набагато безпечнішим, якщо привчити дітей виконувати три основні правила та виконувати їх самим:

1. Захистить устаткування

- Регулярно обновляйте операційну систему.
- Використовуйте антивірусну програму.
- Застосовуйте брандмауер.
- Створюйте резевні копії важливих файлів.
- Будьте обережні при завантаженні нових файлів.

2. Захистить себе в он-лайні

- З обережністю розголошуйте особисту інформацію.
- Думайте про те, з ким розмовляєте.
- Пам'ятайте, що в інтернеті не вся інформація надійна та не всі користувачі відверті.

3. Дотримуйте правил

- Законів потрібно дотримуватися навіть в інтернеті.
- При роботі в інтернеті не забувайте піклуватися про інших так само, як про себе.

Безпека в інтернеті

В інтернеті можна зустріти матеріали, недоречні для дітей. Більшу частину таких матеріалів можна заблокувати за допомогою ряду фільтрів.

Безпечний простір

Постараїтесь разом з дитиною, знайти корисні, цікаві й безпечні сайти, які вона переважно буде відвідувати надалі. Періодично відвідуйте їх разом.

Ніколи не відмовляйтесь від пояснень і не лайте дитину, якщо вона звернувся до Вас з питанням на «слизьку» тему. Дитина повинна знати, що у Вас вона може отримати всі необхідні роз'яснення.

Регулярно розмовляйте з дитиною про те, які сайти вона відвідала та про що цікаве там довідався. Не забувайте самі розповідати та показувати, що корисного Ви знайшли в інтернеті.

Ви можете самі створити безпечний простір або область, у якій дитині дозволено перегляд сайтів. Для цього можна використати параметри оглядача. В цьому випадку, якщо дитині необхідно зайди на новий сайт, спочатку необхідно з Вашою допомогою додати його адресу в перелік дозволених сайтів.

Програми фільтрації

За допомогою програм фільтрації можна встановити обмеження веб-сайтів на основі змісту. Це означає, що встановивши й настроївши таку програму, Ви можете заблокувати для дитини доступ до сайтів, які містять матеріали, визначені як небезпечно (порнографія, насильство, суїцид тощо).

Обмеження вхідних контактів

За допомогою технології фільтрів і блокування можна обмежити перелік співрозмовників, з якими діти спілкуються через інтернет.

Журнал переглянутих сторінок

За допомогою функції журналу переглянутих сторінок в оглядачі інтернету можна перевіряти, на які сайти заходила дитина останнім часом. Але пам'ятайте, записи журналу переглянутих сторінок легко видалити!

Порада психолога

Якщо Ваша дитина все-таки потрапила на «дорослий» сайт, не лайте її. Пам'ятайте, що інформація та життєві ситуації бувають приємні й корисні, а не хороші й погані, як ми звички думати. Якщо інформація негативна, ми повинні зrozуміти, чому корисному вона може нас навчити – бути акуратними, уважними, відповідальними, довіряти, але перевіряти, поважати себе й т.д. Обов'язково навчити Вашу дитину поважати себе. Розповідайте, що поважаюча себе людина не буде дивитися всілякі дурниці.

Інтерактивне спілкування

Діти люблять спілкуватися в інтернеті. На форумах, в інтерактивних чатах, соціальних мережах, блогах і програмах миттєвих повідомлень (ICQ, QIP та ін.) дитина завжди може знайти співрозмовників на будь-яку тему. Проте перш ніж дозволити дитині вільно спілкуватися, їй потрібно розповісти про пов'язані з цим ризики та пояснити правила спілкування з іншими користувачами. Адже під час спілкування, діти можуть піддаватися ризику залякування, зловмисних повідомлень, публікації фотографій та особистої інформації, агресивного маркетингу тощо.

Прийоми маніпуляцій

Щоб забезпечити безпеку свої дитини, Вам необхідно знати, якими прийомами злочинці користуються в інтернеті найчастіше:

Намагаються викликати жалість.

Наприклад, розповідають, що йдуть з країни, і не можуть взяти із собою чудове кошеня, тому шукають гідного для нього господаря; пропонують дитині зустрітися й подивитися/забрати нещасну тварину.

Привертають увагу за допомогою незвичайних, яскравих речей, які так подобаються дітям, а потім – пропонують купити/виграти/отримати в подарунок під час особистої зустрічі.

Підвищують самооцінку дітей, розповідаючи про те, які вони чудові й унікальні, але ніхто, за винятком, зрозуміло, злочинця їх не розуміє. Діти дуже люблять, коли їх хвалять і часто готові на все, щоб похвали не припинялись.

Звертаються до дитини від імені знайомих, авторитетних людей. Наприклад, представляються друзями батьків або співробітниками правоохоронних органів та просять надіслати важливу конфіденційну інформацію про себе, родину, оселю.

Особистий простір

Є таке поняття – особистий простір, а ще прислів'я: «Мій будинок - моя фортеця». Розповідайте дитині на зрозумілих прикладах про те, що таке її особистий простір: кімната, родина, найближчі друзі, захоплення тощо. Пояснюйте, що як і в реальному

житті дитина не пустить в свою кімнату грати чужих, незнайомих людей, та не стане розповідати про себе стороннім дорослим, так і в інтернеті варто оберігати свій особистий простір. Попросіть ніколи не розповідати стороннім про себе, свою родину, свій вік, адресу, обстановку в квартирі, графік роботи та професію батьків тощо.

Ніки та паролі

Поясніть дитині, що в онлайн-спілкуванні її обов'язково потрібно використовувати псевдонім-нік – віртуальне ім'я. Це ім'я може підкреслювати захоплення дитини, але по ньому ніхто не повинен здогадатися про її вік, адресу, соціальний статус тощо. А для електронної пошти або реєстрації, наприклад, на форумі необхідно використовувати простий для запам'ятовування, проте такий, що не асоціюється з дитиною пароль. Розкажіть, що пароль повинен обов'язково бути секретним, і його не слід називати навіть найближчим друзям. Щоб пояснити необхідність використання віртуальних імен та паролів, хлопчикам можна розповісти історії про шляхетних лицарів, що приховували свої імена та секретних агентів. А для маленьких дівчинок підіде казка про Червону Капелюшку.

Правда й неправда в Інтернеті

Дуже важливо, щоб саме батьки, а не інтернет стали для дитини головними експертами з усіх життєвих ситуацій. Адже далеко не вся інформація, що є в Мережі правдива, і дитина повинна це розуміти. Необхідно навчити дитину критично ставитися до отриманих з мобільного інтернету даних, адже опублікувати там інформацію може будь-яка людина. Поясніть дитині, що практично кожна людина може створити свій сайт, і, при цьому, ніхто не буде контролювати, наскільки правдива розміщена там інформація.

Як це пояснити дитині:

Починайте навчати дитину безпеки, коли вона ще порівняно маленька. Адже сьогодні навіть дошкільники успішно

використовують Інтернет, отже потрібно, якомога раніше навчити їх відокремлювати правду від неправди.

Не забувайте розпитувати дитину про побачене в Інтернеті. Почніть із обговорення того, для чого слугує той чи інший сайт.

Переконайтесь, що ваша дитина може самостійно перевірити прочитану в Мережі інформацію, скориставшись іншими джерелами, наприклад, іншими сайтами, газетами або журналами. Привчайте дитину радитися з вами, ніколи не відмахуйтесь від дитячих проблем.

Привчайте дитину використовувати різні джерела інформації, наприклад бібліотеки, і подаруйте їй енциклопедію на диску, наприклад «Енциклопедію Кирила та Мефодія» або Microsoft Encarta.

Навчайте дитину користуватися пошуком в Інтернеті. Наприклад, навчіть його використовувати декілька пошукових машин.

Поясніть дитині, що таке расизм, фашизм, міжнаціональна та релігійна ворожнеча. Незважаючи на те, що такого роду інформацію зазвичай можна заблокувати за допомогою спеціальних програмних фільтрів, не варто сподіватись на те, що вам удасться відфільтрувати всі сайти, на яких вона розміщена.

Інтернет-залежність

Ризику стати інтернет-залежним найбільше піддаються діти, у яких не складаються відносини з однолітками та які намагаються знайти заміну живому спілкуванню у віртуальному світі. Тут, у розмові з дитиною важливо не протиставляти Інтернету реальному життя, а показати, як вони можуть доповнювати одне одного! Ваша дитина безмірно захоплена іграми-стрілялками? Чудово, запропонуйте їй стати сильним героєм не тільки на екрані мобільного телефону або монітора, а насправді зайнятися спортом, навчитися прийомам самооборони тощо. Сходіть разом у спортзал, знайдіть підходящу спортивну секцію.

Важливо правильно використати властиву кожній дитині рису – цікавість! Добре знаючи свою дитину, ви обов'язково знайдете в навколошньому світі речі, які її неодмінно зацікавлять.

Розробіть правила використання інтернету. Постарайтесь встановити такі часові обмеження на роботу в інтернеті, щоб у дитини залишався час для інших занять і, головне, для фізичної активності. Комп'ютер краще розміщати не в дитячій кімнаті, а в кімнаті для дорослих. Тоді у вас буде більше можливостей слідкувати за тим, що дитина на ньому робить. Обов'язково проаналізуйте свою поведінку – чи не занадто багато часу Ви проводите в інтернеті? Адже діти прагнуть брати приклад зі своїх батьків.

Поради психолога

Для того щоб забезпечити безпеку своєї дитини в інтернеті, вам потрібно знати: які сайти вона відвідує, з ким спілкується, яку інформацію шукає, як реагує на складні й потенційно небезпечні ситуації. А для цього, Вам необхідно її повна довіра.

Довіра в родині

На жаль, в багатьох родинах довірливі відносини втрачені, і батьки з дітьми живуть поруч, але не разом. Якщо такі проблеми є у Вас, прочитайте кілька простих рекомендацій, які допоможуть відновити довіру у Вашій родині:

Хоча б 15 хвилин в день спілкуйтесь з дитиною так, щоб ви дивилися один одному в очі. Але тільки не тоді, коли ви його лаєте! Контакт «очі в очі», повинен асоціюватися в дитини тільки з теплим, довірливим спілкуванням.

Починайте та закінчуйте день разом! Будіть дитину вранці, нехай вона бачить ваш гарний настрій. Намагайтесь, в міру її віку, вкладати її спати. Навіть діти 7 років люблять казку на ніч, а для більш дорослих дітей важлива щира бесіда.

Мобільний інтернет і діти різних віков

У дітей різних віков відрізняються інтереси, розуміння навколошнього світу та реакція на різні події. Дуже важливо зрозуміти, в якому вигляді та обсязі необхідний інтернет дітям у тому чи іншому віці.

Дитині до 7 років цікаво й необхідно грати, особливо – у розвиваючі та сюжетно-рольові ігри. Яким би іграм не надавала перевагу дитина – віртуальним, чи іграм з батьками та іншими дітьми, - все буде корисно для його розвитку, зрозуміло, якщо дотримувати часових обмежень. Інакше віртуальні ігри можуть швидко стати для дитини сенсом життя, а реального спілкування вона буде уникати. Відводьте на віртуальні ігри півгодини в день, а на ігри з однолітками – 3-4 години.

З 7 до 11 років, діти як і раніше люблять грати та прагнуть використовувати Інтернет саме як майданчик для ігор. Але в цьому віці в дітей процидається т.зв. соціальне «Я». Дітям важливо зайняти значуще місце в житті свого маленького світу: класу, школи, дружити з однолітками. Тут їй буде потрібна реальна допомога та просто увага батьків. Перші невдалі спроби дружби в початковій школі можуть травмувати дитину. В цьому випадку батьки зможуть дати йому практичні поради щодо встановлення контакту з однолітками, разом беручи участь у віртуальному спілкуванні в мережі. Зрозуміло, у всьому необхідно дотримуватись міри, і тоді Інтернет стане дитині помічником у подоланні бар'єрів спілкування, партнером по розвиваючим іграм, учителем у вивченні іноземних мов, джерелом необхідної інформації для уроків і просто – музики, картинок та фотографій, мультфільмів і позитивних емоцій.

Дитина в 11-14 років – це підліток. І найголовнішою, провідною його діяльністю є спілкування з однолітками. Тут мобільний Інтернет може стати просто незамінним помічником. Але, знов таки, все добре в міру! Інтерактивне спілкування потрібно обов'язково поєднувати з реальним. Після 11 років у підлітків починає активно пробуджуватись інтерес до питань дорослого життя, психології статей та всього, що з цим пов'язане.

Важливо, щоб відповіді на свої питання підліток знаходив в першу чергу у батьків, а не на сумнівних сайтах. Крім того, у цьому віці в дітей з'являються кумири: співаки, спортсмени та артисти, про яких їм хочеться довідатися все. В цьому випадку Інтернет – кращий помічник та інформатор. Але батькам потрібно бути пильними, адже зірок часто супроводжує скандальна інформація.

Дитина старше 14 років – уже досить доросла людина, яка вважає, що сама краще знає, як їй потрібно поводитися, яку музику слухати, що читати, з ким спілкуватися. Цікавтесь всім тим, чим цікавиться ваша дитина, намагайтесь розібратися в колі його інтересів і спілкуйтесь з ним про них, навіть якщо це «не Ваша тема». Починаючи з цього віку з дитиною можна говорити і про вибір майбутньої професії. А в Інтернеті можна знайти безліч інформації, що допоможе дитині визначитися, а Вам – контролювати та, якщо буде потреба, коректувати вибір дитини, знаходячи більш повну інформацію про переваги й про недоліки різних професій.

Новий драйв сімейного спілкування

Зробіть Інтернет новим засобом сімейного спілкування. Вигадайте цікаве для Вас і Вашої дитини хобі, наприклад – знаходите в Інтернеті веселі картинки, на якусь тему, або – створіть спільний он-лайн фотоальбом, а фотознімки для нього робіть мобільним телефоном. Під час спільноговідіування Інтернету ви ненав'язливо можете розповідати дитині про культуру поведінки в Мережі, звертати увагу на приховані погрози, аналізувати реакцію дитини на негативну інформацію тощо.

Культура в Інтернеті

Як привчити дитини коректній поведінці в Інтернеті? Як і в звичайному житті, головним правилом кожної людини повинне бути: «Поводься з іншими так, як хочеш, щоб поводились з тобою». Постараїтесь донести це правило до своєї дитини на доступних для її віку прикладах, розповідайте, що людині, яку скривдили в Інтернеті, так само боляче, як якби це відбулося при особистій зустрічі.

Спільний час в інтернеті

Частіше обговорюйте інтернет, розповідайте та показуйте, що цікавого й корисного ви знайшли в Мережі, запитуйте про це в дитини. Дізнавайтесь більше про корисні можливості інтернету та поділіться своїми знаннями з дитиною. Разом знаходьте сайти, цікаві для неї і для вас, і відвідуйте їх разом.

Сімейні правила

Намагайтесь контролювати час та місце відвідування інтернету вашою дитиною. Встановіть комп'ютер у загальної, для всієї родини, кімнаті, щоб ви могли ненав'язливо контролювати дитину під час її відвідування інтернету. Складіть сімейну угоду, що обмежує кожному члену родини час і строк користування інтернетом. Неухильно самі дотримуйте цієї угоди!

Батьківський контроль

Здійснювати батьківський контроль поведінки дитини в інтернеті можна за допомогою різноманітного програмного забезпечення, зокрема – засобів батьківського контролю, Windows Vista або за допомогою програми Kaspersky Internet Security. За допомогою такого програмного забезпечення, Ви зможете фільтрувати шкідливий вміст, з'ясувати, які сайти насправді відвідує ваша дитина та що вона там робить, встановити часові рамки використання комп'ютера в цілому й інтернету зокрема, блокувати деякі небажані дії з боку Вашої дитини тощо.

Докладніше познайомитися із принципом дії та можливості батьківського контролю Windows Vista і Kaspersky Internet Security, Ви можете відвідавши сайт <http://www.onlandia.org.ua>.

Аналізуйте рахунки за мобільний телефон вашої дитини. Дивіться, як змінюється її поведінка – скільки часу вона проводить в мобільному інтернеті, коли вона ним користується – ранком, увечері, вночі. Це дозволить Вам задавати йому правильні питання та зрозуміти його інтереси.

Корисні контакти

Національна «гаряча лінія» з питань запобігання насильству та захисту прав дітей

Звернувшись у гарячу лінію за телефоном 8 800 500 33 50, або за електронною поштою info@Lastrada.org.ua можна отримати наступні консультації:

Поради та правила безпечної поведінки дітей під час користування Інтернетом

Поради батькам щодо безпечної роботи дітей в Інтернеті

Попередження комп'ютерної залежності та можливість отримання психологічної допомоги

Юридичні консультації щодо злочинів проти дітей в Інтернеті

Допомога у випадках чи підозрах загрози дітям через Інтернет

Порушення прав споживачів

У разі порушення прав споживачів необхідно звертатися до органів захисту прав споживачів вашого міста/регіону або до суду.

Веб-сторінки, що пропагують насильство та жорстокість

Жорстоке поводження і шкідливий вплив на дітей і підлітків в Інтернеті включає:

Виготовлення, розповсюдження і використання матеріалів, що зображують насилия, включаючи сексуальне.

Чіпляння або «залицяння» в мережі, входження в довіру дитини з метою залучення її у ситуацію, де їй може бути заподіяна шкода.

Показ і пропаганда матеріалів, можуть завдати психологічну, фізичну або іншу шкоду.

Домагання, шантаж або залякування включаючи переслідування.

Про веб-сайти, що пропагують насильство й жорстокість або розпалюють ненависть, расову дискримінацію, слід повідомляти в Департамент боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею

людьми, МВС України та управління (відділи) БЗПТЛ ГУМВС, УМВС. Телефон довіри Департаменту: +38 (044) 254–76–04.

Дитяча порнографія

Розповсюдження і виготовлення дитячої порнографії заборонено в більшості країн світу. В Україні контролем Інтернету на предмет дитячої порнографії займається Департамент боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми, МВС України та управління (відділи) БЗПТЛ ГУМВС, УМВС. Телефон довіри Департаменту: +38 (044) 254–76–04.

Інші образливі або недоречні матеріали

В інших випадках зверніться до свого інтернет-провайдера або адміністратора відповідного веб-сайту.

Сайти, на яких розміщені матеріали, використані для створення брошури:

- <http://www.onlandia.org.ua/>
- <http://12.class.ua/content/>
- <http://vinformatics.at.ua>

Глосарій

Дуже важливо вміти говорити з підлітками однією мовою! Сьогодні багато підлітків, вважаючи себе «продвинутими юзерами» часто використовують мережевий сленг, так що й Вам необхідно побільше про нього довідатися:

Ава (аватарка). Головна фотографія або картинка користувача форуму, соціальної мережі, щоденника або іншого інтернет-сервісу.

Адмін (адмін). Скорочена назва адміністратора сайту, форуму, мережі або групи всередині сайту. Адміністратор повинен, у т.ч., стежити за коректною поведінкою відвідувачів сайту.

Ася (аська). Популярна програма передачі миттєвих повідомлень ICQ.

Бан (баня). Покарання адміністратором користувача форумів, чатів та інших інтернет-ресурсів за порушення внутрішніх правил. Забанений користувач не може писати повідомлення, а іноді, ще й переглядати їх.

Баян (боян). Анекдот з бордою, смішна, чи просто історія, яку всі вже багато разів чули.

Блогер. Людина, яка веде власний блог (мережевий щоденник, живий журнал).

Браузер. Програма для перегляду інтернет сторінок, від англ. слова browse - переглядати. Наприклад - Mozilla Firefox, Opera або Internet explorer.

Бугага (Бугагашечка) – позначення сміху, відмінного жарту.

Варез. Нелегальне програмне забезпечення.

Вафля. Технологія бездротової передачі даних Wi-Fi.

Гуглiti (загуглiti). Від англ. to google. Шукати інформацію через популярну пошукову систему Google.

Двіжок або ЦМС (англ. CMS, Content management system – Система керування вмістом), набір скриптів для керування вмістом сайту.

ДНК. Мережевий щоДeHниK.

Ємеля (мило). Від слова e-mail – електронна поштова адреса.

Зафрендити. (Від англ. friend - друг). Додати в друзі (тобто надати підвищенні права доступу до особистих ресурсів) у соціальній мережі.

ЗІ. PS (пост скриптум) набране в українській розкладці клавіатури.

Інфа. Скорочення від слова «інформація» або особисті дані, наприклад, у програмі ICQ.

Каза. KaZaA (повна назва KaZaA Media Desktop) – клієнт файлообмінної мережі FastTrack.

Кракозябра. Символи, що не читаються, якими замінюються нормальний текст, наприклад, через неправильне кодування в браузері: °G' N?G?G°G?G?N<G? N?N?G? і т.д.

Кеш. Відкладені «про запас» копії веб-сторінок вже переглянутих користувачем.

Ламер. Людина, що погано розбирається в сфері комп'ютерних та інтернет-технологій, новачок.

Ливати. Залишити, вийти. Від англійського слова Leave – залишати. Людей, які залишили гру називають – лівери.

Лол (лолик). LOL - Lamer OnLine, новачок. Використовується в онлайн-іграх, перекочувало до чатів та форумів.

Модер. Модератор сайту, форуму тощо.

Монед. Назва Dial-Up модему для виходу в мережу інтернет.

Мордокнига. Соціальна мережа Facebook.

Онлайн. Від англ. online – на зв'язку, на лінії – бути підключеним до мережі, як правило, ICQ, чату або інтернету взагалі. Часто використається вираз «в онлайні», тобто підключитися до мережі, бути готовим до спілкування через інтернет.

Оффтоп. Від англ. off topic – поза темою. Повідомлення, наприклад, на форумі, зміст якого ніяк не відноситься до теми обговорюваного питання.

Пост. Від англ. post - лист. На веб-сайтах постами називають повідомлення. Запостити – додавати повідомлення в інтернет-форуми.

Прев'юшка (прев'юха). (Адаптована калька з англійського – preview) Зменшена версія ілюстрації, фотографії або знімка екрана для попереднього перегляду.

Серфити. Серфити по інтернету – відвідувати велику кількість різних сайтів без певної мети (від англ. surf the Internet).

Сетикет. Правила поведінки при спілкуванні в інтернеті – мережевий етикет.

Собака (собачка). Символ «@» в адресі електронної пошти.

Спам. Реклама та інша непотрібна інформація, яку розсилають по електронній пошті проти волі адресатів. Спамер - людина що розсилає спам.

Стукнути (постукатися). Постукати, значить почати бесіду по ICQ або Jabber. Походить від звуків, які видає оригінальний клієнт із появою користувача в мережі.

Топік. Від англ. topic. На форумах і в блогах – тема.

Топіккастер (топікстартер). Від англ. topic - «тема» і caster - «той, що кидає». Людина, що створює нову тему на інтернет-форумі.

Троль. Користувач, що займається написанням провокаційних тем і коментарів (глузування, різкі висловлення на адресу інших користувачів, неаргументована критика тощо), спрямованих на розпалення сварки між користувачами.

Труба (тюбик). Популярний інтернет-сервер YouTube (tube - труба, eng.).

Фейк. В інтернет-контенті: підробка, фікція.

Флейм. Від англ. flame. Повідомлення, що не несе ніякого змісту. Найчастіше носить образливий характер.

Флуд. Повідомлення в інтернеті для «засорювання» тем на форумах, обговореннях груп тощо.

Хакер. Від англ. hack - рубати. Комп'ютерний фахівець, програміст, що успішно зламує захист комп'ютерної системи, комп'ютерної мережі.

Читерство. Використання прихованих можливостей об'єкта для одержання переваги або досягнення мети. Порушення правил у грі (звичайно, комп'ютерної).

Юзер – від англ. User – користувач.